

mgr Magdalena Krawczyk

Streszczenie rozprawy doktorskiej

pt. „Model ochrony prawnej procesów biznesowych w prawie własności intelektualnej”

Rozprawa doktorska pt. „Model ochrony prawnej procesów biznesowych w prawie własności intelektualnej” niesie ze sobą nowatorskie spojrzenie na problem ochrony prawnej sposobu prowadzenia działalności gospodarczej. W odpowiedzi na praktyczną potrzebę zidentyfikowania dobra niematerialnego, które koncentrowałoby w sobie wartość specyficznej konfiguracji procesu produkcji lub świadczenia usług, przedstawiona została koncepcja procesu biznesowego, jako relewantnego przedmiotu ochrony. Zakres analizy normatywnej został zdeterminowany przez założenie, że proces biznesowy urzeczywistnia rozwiązanie problemu gospodarczego o charakterze twórczym. Przedmiotem rozważań jest poszukiwanie uniwersalnych mechanizmów ochrony prawnej, wywodzących się z norm prawa własności intelektualnej.

Przedsięwzięcie naukowe, będące przedmiotem niniejszej pracy, realizowane jest na dwóch poziomach: teoretycznym i praktycznym. Celem dysertacji na poziomie teoretycznym jest przegląd i analiza kluczowych uwarunkowań ochrony prawnej procesów biznesowych w oparciu o istniejące ramy przepisów prawa własności intelektualnej i wskazanie najbardziej efektywnego modelu ochrony. Praktyczny aspekt rozprawy dotyczy zobrazowania szans i trudności w stosowaniu regulacji w obowiązującym środowisku prawnym.

Praca składa się z pięciu rozdziałów; pierwszy z nich został poświęcony wyjaśnieniu istoty procesu biznesowego. Problematyka procesów biznesowych nie była nigdy wcześniej przedmiotem analiz w nauce prawa, stąd rozważania poprzedzone są interdyscyplinarnym ujęciem zasadniczego zagadnienia pracy z perspektywy historycznej oraz teoretycznej. Dokonany zostaje przegląd definicji procesu biznesowego w oparciu o źródła literaturowe nauki ekonomii, czyli dziedziny, z której to pojęcie się wywodzi. Na tej podstawie ustalone zostają wiodące cechy procesu biznesowego; następnie w oparciu o nie skonstruowana zostaje definicja, wyznaczająca rozumienie tego pojęcia, przyjęte na potrzeby niniejszej rozprawy. Ustalenia terminologiczne podsumowane zostały przez ukazanie relacji, w której pozostaje pojęcie procesu biznesowego względem pojawiających się w piśmiennictwie określeń dla „sposobu prowadzenia działalności gospodarczej”.

Rozdział drugi koncentruje się na charakterystyce procesu biznesowego, jako przedmiotu ochrony prawnej. Wychodząc od ustaleń terminologicznych zaczerpniętych z dziedziny nauki, z której wywodzą się procesy biznesowe, celowe było zbadanie, czy reprezentują one wartość rozpoznawalną w systemie prawa. Ustalona zostaje szczególna rola procesów biznesowych w działalności gospodarczej oraz w zespoleniu ogółu składników przedsiębiorstwa, przesądzająca o jego powstaniu. Możliwość formalnego wydzielenia procesów biznesowych z obiegu pracy i kapitału w przedsiębiorstwie oraz dowiedzenie, że przedstawiają one samodzielną wartość, uzasadnia dalszy wywód w przedmiocie podstaw przyznania tym przedmiotom intelektualnym ochrony prawnej.

Ustalenia w zakresie prawnego charakteru procesów biznesowych jako dóbr niematerialnych, stanowią tło dla dokonywanej w drugiej części pracy weryfikacji założeń o przystawalności poszczególnych modeli do ustalonego przedmiotu ochrony. Zgodnie z przyjętym założeniem badawczym, ochronę prawną procesów biznesowych należy rozpatrywać na płaszczyźnie modeli ochrony pokrewnych rezultatów twórczości intelektualnej. Przekłada się to na próbę kwalifikacji przedmiotowych dóbr jako: (i) wynalazków, (ii) utworów, (iii) know-how (tajemnicy przedsiębiorstwa). W ten sposób nakreślone zostaje pole do dalszej analizy, która obejmuje odpowiednie odniesienie procesów biznesowych do podstaw normatywnych ochrony prawnej, przewidzianej w prawie patentowym, prawie autorskim, oraz w prawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Struktura rozdziałów III – V dostosowana jest do specyfiki tych rozważań. Zamierzenie badawcze, w postaci identyfikacji adekwatnego modelu ochrony procesów biznesowych, zostaje zrealizowane w oparciu o analizę zagadnień wpływających na charakterystykę danego modelu ochrony dóbr niematerialnych oraz poprzez weryfikację możliwości uznania procesu biznesowego za przedmiot ochrony prawnej gwarantowanej w danym reżimie.

Rozprawę zamyka podsumowanie, zawierające wyniki oraz prezentujące model ochrony procesów biznesowych w prawie własności intelektualnej wraz z wnioskami *de lege ferenda*, w przedmiocie optymalnego ukształtowania reżimu ochrony procesów biznesowych w przyszłości.

Kraków, 12.09.2019 r.

